अनुक्रमांक ....

शा/सेमे IV/250

शास्त्री (ऑनर्स) (चतुर्थ सेमेस्टर) परीक्षा, 2014-15

पुराणेतिहासौ

VPT-222

समयः - घंटात्रयम् ***पूर्णाङ्काः - 70***

(प्रश्नपत्रप्राप्तिसमनन्तरमेव अस्योपरि स्वीयोऽनुक्रमाङ्कः लेख्यः)

1. सन्दर्भ निर्देशपूर्वकं यथेच्छं **द्वयो**व्याख्या कार्या– 20

(क) हरेर्घृतक्रोऽतनोःस्वमापया निशम्य गोरुद्धरणं रसातलात् ।
लीलां हिरण्याक्षमवज्ञया हतं संजातहर्षो मुनिमाह भारतः ।।

(ख) परं प्रधानं पुरुषं महान्तं कालं कविं त्रिवृत्तं लोकपालम ।
आत्मानुभूत्यानुगतप्रपञ्चं स्वच्छन्दशक्तिं कपिलं प्रपद्ये ।।

(ग) सङ्गं न कुर्यात्प्रमदासुजातु योगस्य पारं परमारुरुक्षुः ।
मत्सेवया प्रतिलब्धात्मलाभो वदन्ति या निरयद्वारमस्य ।।

(घ) सत्त्वं भृतो मे जठरेण नाथ कथं नु यस्योदरएतदासीत् ।
विश्वं युगान्ते वटपत्र एकः शेते स्ममायाशिशुरङ्घ्रिपानः ।।

P.T.O.

2. विष्णोर्नाभिकमलात् ब्रह्ममोत्पत्तिविपीन**मथवा** वराहकृतं हिरण्याक्षवधं वर्णयत । 20

3. यथेच्छं **द्वयो**रुपरिटिप्पणीदेया– 20

(क) कर्दमस्याश्रमे स्वायम्भुवमनोरागमनम् ।

(ख) भगवतः कपिलस्यप्रादुर्भावः ।

(ग) साधनासहितध्यानयोगस्यलक्षणम् ।

(घ) भक्तियोगस्य महत्त्वम् ।

4. **सर्वे**प्रश्नाः समाधेयाः– 1×10=10

(क) कर्दमशब्दस्य का व्युत्पत्तिः ?

(ख) हिरण्यकशिपोः पितरौ कौ ?

(ग) सांख्यशास्त्रे पंचविंशतत्त्वंकिमस्ति ?

(घ) कर्दमस्य कति कन्याः ? काश्चताः ?

(ङ) कर्दमः कति वर्षाणि तपस्याम अकरोत् ?

(च) 'बिन्दुसरोवर' तीर्थं कस्मिन् प्रान्ते अस्ति ?

(छ) तृतीयस्कन्धे कति अध्यायाः सन्ति ?

(ज) मैत्रेयः कुत्र न्यवसत् ?

(झ) कति मन्वन्तराणि ?

(ञ) सृष्टिः कति विधा ?

300